

## § 7

### Yttrande över remiss av ”Näringslivspolicy för Stockholms stad”

AMN 2019-0299-1.6

#### Arbetsmarknadsnämndens beslut

1. Arbetsmarknadsnämnden beslutade att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt svar på remissen.

#### Ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat ärendet *Näringslivspolicy för Stockholms stad* till arbetsmarknadsnämnden för yttrande.

Näringslivspolicyn ska främst utgöra ett internt styrdokument som definierar förhållningsätt, arbetssätt och ansvarsområden för hur staden ska arbeta med och utveckla sitt näringslivsarbete. Ambitionen är att policyn ska bidra till ökad uppfyllelse av kommunfullmäktiges mål *En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt och Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv.*

Förslaget till policy innefattar fyra fokusområden för stadens näringslivsarbete samt önskade effekter, åtgärder och ansvarsfördelning inom respektive område.

Dessa områden är *Stimulera tillväxt och företagsamhet, Förbättra service, tillgänglighet, och myndighetsutövning, Attraktivare miljöer och bättre framkomlighet* och *Öka tillgången till arbetskraft med relevant kompetens.*

Arbetsmarknadsnämnden omnämns specifikt tillsammans med kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och Stockholm Business Region (SBR) som ansvariga för genomförande av åtgärder inom fokusområdet *Öka tillgången till arbetskraft med relevant kompetens.*

Arbetsmarknadsförvaltningen delar synsättet att näringslivets förutsättningar att verka och utvecklas i Stockholm är av avgörande betydelse för stadens hela utveckling och det är positivt att staden genom en näringslivspolicy tydliggör stadens åtaganden och arbetssätt, inklusive ansvarsfördelning, för att stödja, serva och samverka med näringslivet.

Arbetsmarknadsförvaltningen vill lyfta fram att nämndens arbete också bidrar till övriga fokusområden – inte minst området *stimulera tillväxt och företagsamhet.* Nämndens arbete med att utbilda

och förbereda arbetskraft är en del i arbetet för att stimulera tillväxt och företagsamhet.

Under fokusområde *förbättra service tillgänglighet och myndighetsutövning* beskrivs behov av att erbjuda tydliga kontaktvägar för näringslivet och digitala verktyg. Arbetsmarknadsförvaltningen ser det som viktigt att arbetet med att skapa nya kontaktvägar till staden samordnas så att flera liknande parallella system med samma syfte kan undvikas.

Förvaltningen har redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 10 oktober 2019.

#### **Förslag till beslut**

Ordföranden Fredrik Lindstål (C), ledamoten Andrea Ström m.fl. (M), ledamoten Jessica Sjönell (L), samt ledamoten Magnus Runsten (MP) föreslog att nämnden skulle besluta enligt förvaltningens förslag till beslut.

Ledamoten Rashid Mohammed m.fl. (V) framlade ett annat förslag till beslut och föreslog att nämnden skulle besluta enligt detta förslag.

#### **Beslutsgång**

Ordföranden ställde förslagen till beslut mot varandra.

Nämnden beslutade utan omröstning enligt ordföranden Fredrik Lindstål (C), ledamoten Andrea Ström m.fl. (M), ledamoten Jessica Sjönell (L), samt ledamoten Magnus Runsten (MP) förslag till beslut.

#### **Reservation**

Ledamoten Rashid Mohammed m.fl. (V) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för sitt eget förslag enligt följande.

#### **Förslag till beslut**

- Arbetsmarknadsnämnden delvis godkänner förvaltningens svar på remiss
- Staden ska revidera näringslivspolicyn enligt denna skrivelse

Den näringslivspolicy som nu ligger ute på remiss består av en del självklarheter och många delar oroväckande signalord. Istället för den föregående mandatperiodens fokus på en stad som håller samman, som är demokratiskt, ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbar, får vi nu ett dokument där kommunens huvuduppgift tycks vara som ett servicecenter åt företag.

Goda förutsättningar för företagande är förstås en helt okontroversiell fråga, och de förutsättningarna är ofta sådana som hursomhelst ligger nära kommunens kärnuppgifter; att människor ska ha bostad, utbildning, anställningstrygghet, välfärd och omsorg. I en stad med trygga anställningar, god omsorg, satsningar på utbildning och tillgång till bostäder finns det goda förutsättningar att starta och driva företag, samt att hitta arbetskraft med relevant kompetens. Men att lägga fram en policy som föreslår att ”Stadens medarbetare ska verka med ett näringslivsperspektiv oavsett funktion i staden” visar på en oroande okunskap om stadens anställdas villkor och huvuduppgifter.

Det är anmärkningsvärt att föreslagen näringslivspolicy vare sig i syfte, mål, fokusområden eller i föreslagna åtgärder tar upp näringslivets roll i klimatomställningen. Stadens näringslivspolicy behöver ha sin utgångspunkt i att främja ett näringsliv som bidrar till den stora omställningen till en fossilbränslefri och hållbar stad, men detta perspektiv lyser med sin frånvaro.

Vidare menar Vänsterpartiet att en näringslivspolicy behöver omfatta delar som både förbättrar de seriösa företagens möjligheter, medarbetarnas arbetsvillkor och servicen till medborgarna. Inspirerande exempel kan hämtas från föregående mandatperiod, då bland annat den utvecklade äldreboendeplaneringen bidrog till att stärka de seriösa aktörernas möjligheter att bidra till utbyggnaden av äldreboenden och högre krav på arbetsvillkoren i den privata hemtjänsten stärkte såväl de seriösa företagens konkurrensmöjligheter som de äldres möjligheter att få hemtjänstinsatser med högre kvalitet och utan utnyttjande av personal.

### **Särskilt uttalande**

Vice ordförande Salar Rashid m.fl. (S) lämnade följande särskilda uttalande.

Stockholm har under lång tid stått stark på en global arena och attraherat etablering av flera multinationella företag samtidigt som inhemska företag har startat och vuxit. I internationella mätningar för innovation hamnar Stockholm ofta i topp. Vi välkomnar därför ambitionen med policyn samt att stadens arbete för näringslivsfrågor uppmärksammas. Tyvärr kan vi konstatera att det föreslagna policyn i stort inte utvecklar stadens näringslivsarbete, utan i flera fall bara formaliserar eller omformulerar redan pågående processer. Som exempel på konkreta åtgärder har stadsdelarna tillsammans med kommunstyrelsen och Stockholm Business Region sedan innan

ett uppdrag att samverka med det lokala näringslivet. Den föreslagna näringslivspolicyn konstaterar kort att det ska ske en samverkan, något som redan idag ligger inom definierat uppdrag. Uppställning av redan konstaterat arbete återkommer i policyn, såväl gällande stadsutveckling till trygghetsfrågor. Ett dokument för utvecklingen av stadens näringslivsarbete bör gå längre än att i stort bara konstatera nuvarande förhållanden.

Flera uppdrag i policyn saknar även viktiga överväganden och är i behov av förtydliganden. Detta gäller in minst i frågan om kompetensförsörjning. Missmatchningen på arbetsmarknaden hotar på lång sikt Stockholms tillväxt. Bristen på matchning skadar dock inte bara näringslivet direkt, även svårigheten att säkra kompetens för stadens verksamheter är en utmaning som i förlängningen drabbar det privata näringslivet. Staden måste fortsätta arbeta nära gymnasieskolor, vuxenutbildningen och universiteten för att möta utmaningen. Att yrkesutbildningarna ska hörsamma lokalt näringsliv är en god ambition men samverkan för att få en långsiktigt hållbar kompetensförsörjning för näringslivet måste vara tydligt definierat.

Istället för de nedskärningar det blågröna styret genomfört och som inneburit minskade resurser för bland annat jobbtorgen, vuxenutbildningen och återigen neddragningar i satsningarna på att hjälpa personer långt från arbetsmarknaden att hitta en väg till jobb, så behöver vuxenutbildningen ges resurser för att öka antal utbildningsplatser och möta efterfrågan.

Policyn diskuterar frågan om arbetsplatser, dess lokalisering och behovet av utveckling. Arbetet för att skapa fler arbetsplatser i ytterstaden måste fortsatt prioriteras.

Det är samtidigt viktigt att förstå att bostadsförsörjningen är en minst lika viktig del för ett växande näringsliv. När nu nya prognoser visar ett sjunkande bostadsbyggande och minskat antal markanvisningar och detaljplaner kommer det både hindra möjligheten att rekrytera nationellt och internationellt. Detta riskerar i sin tur att försämra rörligheten på arbetsmarknaden.

Det råder även avsaknaden av konkreta åtgärder för en förstärkt infrastruktur och framkomlighet i staden och regionen drabbar näringslivets möjligheter. Här är policyn förvånande passiv helt utan nya insatser. Som exempel lyser frågan om en tydlig flyginfrastruktur helt med sin frånvaro, såväl i policyn som i den praktiska politiken. Näringslivet kräver stabilitet och tydlighet, inte oklara besked kring basala frågor om långsiktiga infrastruktuursatsningar.

Ett annat område som saknas inom näringslivspolicy även en jämställdhetsanalys.

Vi behöver även starkare skrivningar gällande klimatsmarta lösningar och klimatneutralitet.

Vi vet att det finns många krafter inom näringslivet som ser fördelarna med både klimatanpassning och jämställdhet. Dessa krafter kan få extra stöd genom att staden också ställer krav på sådana aspekter, både i samverkan och i upphandlingar. Näringslivet är en del av staden och de ska också bidra till stadens målsättningar i frågor om social hänsyn, jämställdhet och miljöhänsyn. Ett avsnitt om hur staden kan främja sådana beslut och aktiviteter hos näringslivet bör ingå i policyn. Särskilt mot bakgrund av att näringslivet har stora möjligheter att också vara en kraft för att förbättra sociala villkor och miljöhänsyn även i andra delar av landet.

Socialdemokraterna ser gärna en fortgående utveckling av stadens näringslivsarbete – vi vänder oss däremot mot att lägga ner resurser på dokument som inte innehåller åtgärder som utvecklar stadens näringslivsarbete – utan bara riskerar att bli hyllvärmare i en kontext där åtgärderna redan är konstaterade och del av ett redan pågående arbete.

#### **Särskilt uttalande**

Ledamoten Martin Westmont (SD) lämnade följande särskilda uttalande.

Sverigedemokraterna ser negativt på åtgärder som särbehandlar vissa grupper i samhället. Lika villkor sett till möjligheter till småföretagande ska gälla samtliga medborgare i Stockholm, oavsett var de bor.

Med utgångspunkt i detta anser Sverigedemokraterna att punkten om särskilt främjande av småföretagande i ytterstadsdelarna bör strykas ur policyn.

#### **Ersättaryttrande**

Ersättaren Maria Jansson (Fi) lämnade följande ersättaryttrande.

Förslaget till näringslivspolicy är ett dokument som är försåtligt okontroversiellt, samtidigt som det väcker stora frågor.

Det saknas diskussioner om näringslivets roll i klimatomställningen. Visserligen benämns frågan, men det saknas både ambitioner och strategier för hur staden ska kunna ställa särskilda krav på företag när det gäller exempelvis fossilfria transporter.

Policyn är också helt i avsaknad av en jämställdhetsanalys och en analys av hur företagen ska bidra till ökad integration av nyanlända och andra grupper som idag beskrivs som stående ”långt från arbetsmarknaden”. I en tid då företags samhällsansvar borde stå högt

på dagordningen och när etik och moral som grund för företags lönsamhet på allvar diskuteras även i företagsvärlden, känns frånvaron av sådana diskussioner inte bara besvärande, utan också otidsenliga.

En viktigt poäng i den föreslagna policyn är att staden ska stå för god infrastruktur, och i detta sammanhang beskrivs främst sådant som kan benämnas som "hård" infrastruktur. I detta sammanhang glömmer det genusblinda policyförslaget sådant som att barnomsorg, äldreomsorg och utbildning utgör den kanske viktigaste infrastrukturen, nämligen den som möjliggör förvärvsarbete. Med dessa stora investeringar i infrastruktur som staden redan gör, både i termer av omsorg och kommunikationsmöjligheter, bör det också finnas grund för att ställa krav på näringslivet att bidra, inte bara med arbetstillfällen som genererar skatteintäkter, utan också med omställningar som leder till bättre klimat, minskad segregering och jämställdhet. Något som gynnar både stadens invånare och näringslivet.

Policyn behöver därför innehålla delar där staden också ställer krav, och på så sätt hjälpa seriösa företag och välbehövliga initiativ som syftar till att förbättra arbetsvillkor och bidra till stadens målsättningar om miljö, jämlikhet och jämställdhet. Sådant kan ske genom krav i stadens upphandlingar, men också genom andra policiers och samverkan.